

DE CE AU ZEBRELE DUNGI

de Jaco Jacobs

activități propuse de Tudorașcu Cristina

INTRODUCERE

Aceasta este o poveste despre teamă și acceptare, despre agresori și agresați, despre felul în care te poți crede stăpânul unor lucruri ce sunt ale tuturor, despre cât de important este să știi care e puterea ta și cum o poți folosi pentru a face bine. Antilopa, porcul african și zebra care în vremurile îndepărtate nu avea dungii traversează o perioadă de secetă mare și trebuie să călătorească mult pentru a găsi apă. În singurul loc unde dau de apă, un babuin se crede stăpân și le gonește amenințându-le pe fiecare. Dacă primele două fug de fiorosul babuin, zebra are curajul să-l înfrunte, conștientă că e puternică și se poate lupta cu acesta. Babuinul primește o dureroasă lecție după care rămâne fără păr pe fese, iar zebra care se apropie prea mult de focul de tabără al babuinului rămâne cu dungii negre pe corp. Animalele, împreună, vesele, pot să își potolească setea fără teamă.

DE CE AM ALES ACEASTĂ POVESTE?

Am ales cartea din considerente artistice și pedagogice. Este o carte frumoasă care se pretează foarte bine la citit cu voce tare pentru un grup de copii de vârste diferite. Este o carte cu și despre animale, pe care copiii le îndrăgesc deopotrivă. Stephen Wallace ilustrează într-un mod deosebit povestea adusă la noi din Africa făcându-le cunoștință cititorilor cu animale pe care nu le întâlnesc decât la grădina zoologică. Este însă și o lecție serioasă despre teamă, posesiune, intimidare și despre, „Cine seamănă vânt, culege furtună”.

Din perspectivă didactică, este un text nu foarte greu de citit de micii cititori, oferindu-le ocazia de a dialoga și de a se completa urmărind ilustrațiile foarte atent puse în text. Totodată, copiii pot să își îmbogățească vocabularul cu cuvinte pe care nu le folosesc în mod curent (savană, secetă, babuin, porc african, antilopă, adapă) și care îi pot inspira să facă incursiuni mai lungi în viața animalelor. Povestea este relativ scurtă, se poate citi în 6-7 minute, dar are un mesaj puternic și copiii pot învăța multe lucruri din ea. Vorbele dure ale babuinului, spuse în mod repetat, pot să inspire teamă („Pleacă! Valea! Dispari sau o să fac un masacru! Apa asta e a mea!”), dar finalul povești este unul pozitiv și risipește orice spaimă copiilor. Este important ca micuții cititori să citească astfel de texte pentru a înțelege cât de ușor pot să devină victime, dar și ce este un agresor, să înțeleagă că forța nu este cel mai util lucru pe care îl poți folosi și că făcând bine vei avea mai mulți prieteni.

CE ACTIVITĂȚI SE POT FACE PE MARGINEA EI?

EVOCARE

Prima dată când citiți textul introduceți povestea vorbind despre titlu, copertă și pagina de titlu. Arătați copiilor imaginea de pe copertă și adresați întrebări care îi stimulează să facă predicții. Fiecare copil face o predicție și motivează alegerea.

- Ce vedeți? Cum se numesc animalele de pe copertă? Ați văzut vreodată o zebra?
- De ce credeți că are dungi?

REALIZAREA SENSULUI (CITIRE CU VOCE TARE)

Adunați copiii destul de aproape de text pentru a putea vedea clar imaginile și pentru a crea un sentiment de apartenență la grupă, la comunitate. Așezați cartea pe un stativ sau țineți-o în mână într-un unghi astfel încât să poată fi urmărită cu ușurință de copiii care pot citi și pentru ca, dacă le cereți, să poată arăta textul pe măsură ce citiți. Citiți cu o voce animată – pregătiți-vă o câte o voce pentru babuin, antilopă, porc african și zebra. Citiți textul fluent și expresiv.

Țineți minte: dumneavoastră oferiți un model de citire pentru copii.

Din când în când, opriți-vă pentru a le cere copiilor să spună ei un cuvânt predictibil sau o expresie sau cereți-le să spună ce cred că se va întâmpla în cele ce urmează în poveste. De exemplu: „Ce spuneți, o să-l lase să bea apă?”

CITIT-SCRIS

Activitatea de citire și scriere care urmează după ascultarea poveștii se bazează pe reacțiile și reflecțiile copiilor la poveste. Se va purta un dialog despre poveste pentru a verifica și sprijini înțelegerea textului:

- Ce animale apar în poveste?
- Ce a făcut babuinul? Dar antilopa, porcul, zebra?
- Apoi, vom trece la întrebări care îndeamnă
- copiii să realizeze legături personale cu povestea:
- Cum te-ai simțit când ai ascultat povestea?
- Ai întâlnit în viața ta asemenea copii/oameni precum babuinul?
- Ce poți învăța din această poveste? Cum vei folosi ce ai învățat azi?

E important să acordați timp suficient copiilor să răspundă, să îi lăsați să dea exemple numeroase, să îi ghidați să ajungă singuri la învățături ce pot fi desprinse din poveste și neapărat să insistați pe transferul acestora în viața cotidiană.

Hai să citim împreună!

Sunt pregătite bilețele pe care scrie o modalitate de citire, de exemplu: citește pițigăiat, citește ca un cântăreț de operă, citește ca la știri, citește ca o pisică etc. Fiecare copil va trage un bilețel și va citi după indicație un fragment din text urmând ca ceilalți să ghicească ce scria pe bilețelul său.

ARTE

Animalele savanei

Invitați copiii să-și deseneze animalul preferat sau animalul despre care cred că îi reprezintă. Apoi cereți-le să spună ce calitate/calități are acest animal (de exemplu: urs – curaj, leu – putere, girafa – încredere). Încurajați-i să scrie numele și calitatea animalului desenat.

MATEMATICĂ

Animalo-matematica

Formulați probleme în care să apară animalele din poveste.

Puteți cere elevilor să compună ei probleme în care să fie introduse animalele din poveste.

JOC ȘI MIȘCARE

Vânătoare de comori

Copiii, împărțiți în două echipe, trebuie să găsească animalele ascunse în diferite locuri din clasă cu ajutorul unei hărți dinainte desenate și răspunzând la o serie de cerințe care să aibă legătură cu textul (pot fi incluse aici și problemele de la matematică).

Exemplu de indiciu:

Delicată și vărgată,

Aleargă savana toată.

Oare unde s-a ascuns?

La locul de jucării o fi pătruns?

